

Rowerem przez Euroregion

Rozwój turystyki rowerowej na pograniczu przy wsparciu środków unijnych

Jazda na rowerze to najlepsza recepta na relaks, zdrowie a jednocześnie poznanie być może dotąd nieznannej okolicy. A jeśli jeszcze można w ten sposób zwiedzać i przemierzać szlaki z dwóch stron międzypaństwowej granicy, to żal z takich możliwości nie korzystać...

Nasi czescy partnerzy są od dawna znani z tego, że chętnie i często podróżują na rowerach. Sieć szlaków rowerowych w Czechach, a wcześniej już w Czechosłowacji, była i jest dość gęsto rozbudowana. Ożywienie wzajemnych kontaktów pomiędzy samorządami Polski i Czech, ale przede wszystkim możliwość swobodniejszego przekraczania granicy przez mieszkańców spowodowały potrzebę rozbudowania i dostosowania oznakowanych tras rowerowych także po polskiej stronie granicy.

Jedną z pierwszych inicjatyw w tym zakresie była realizacja w latach 2003-2005 w dwóch etapach projektu pn. „Border Crossing w Euroregionie Silesia” – studium modelowego przekraczania polsko- czeskich granic na terenie ER Silesia, w którym jednym z partnerów był Euroregion Silesia. Projekt był współfinansowany ze środków Programu Współpracy Przygranicznej PHARE CBC oraz środków własnych beneficjentów. Celem projektu było wypracowanie analizy modelowej przekraczania granic pomiędzy Czechami a Polską na terenie Euroregionu Silesia po wejściu obu państw do Unii Europejskiej i wejściu w strefę Schengen. Przeprowadzona analiza pokazała najkorzystniejsze miejsca do przekraczania granic, jak również określała zadania inwestycyjne, które spowodować mogą polepszenie połączeń sieci komunikacyjnych na granicy Czech i Polski. Opracowanie takiej modelowej analizy pozwoliło gminom na przygotowanie dokumentacji i środków na budowę i poprawienie infrastruktury komunikacyjnej między Polską a Czechami, w tym szczególnie w zakresie turystyki rowerowej.

Kolejnym bardzo interesującym projektem obejmującym fragment obszaru Euroregionu SILESIA, który należy do woj. śląskiego, był projekt realizowany w latach 2006-2007 przez Subregion Zachodni Województwa Śląskiego pn. „Stworzenie produktu turystycznego opartego o ścieżki rowerowe Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego oraz jego promocja”. Do głównych działań podczas projektu należało przygotowanie oznakowania tras rowerowych w postaci 60 tablic rowerowych oraz

przeprowadzenie kampanii billboardowej w aglomeracji katowickiej i ostrawskiej poprzez publikację artykułów promujących produkt turystyczny w postaci tras rowerowych w prasie regionalnej, radiu i telewizji. Wydano także przewodnik rowerowy wraz z mapą atrakcji turystycznych oraz utworzono rowerowy serwis internetowy dostępny pod adresem www.rowery.subregion.pl.

Samorządy leżące w obszarze przygranicznym także czyniły starania, by na swoim terenie poprawić strukturę ścieżek i tras przystosowanych dla rowerzystów. Działania te polegały przede wszystkim na oznakowaniu istniejących tras rowerowych, ale także na ich modernizacji, remontach oraz budowie nowych. W miarę możliwości starano się pozyskiwać na to środki unijne. Zestawienie zrealizowanych projektów zawiera tabela. Jak widać najwięcej w tym zakresie projektów zrealizowała gmina Krzyżanowice. Wynika to też zapewne z tego, że gmina ma stosunkową długą granicę z Republiką Czeską i stara się, by we wszystkich miejscach przekraczania granicy nawiązane były ścieżki i trasy rowerowe z tymi po czeskiej stronie. Również sporo wysiłku w rozbudowę miejskich ścieżek rowerowych włożyło miasto Racibórz. Z konieczności większość tych tras wykonywało jednak ze środków własnych.

Zestawienie projektów realizowanych przez gminy polskiej części Euroregionu Silesia z dofinansowaniem Funduszy Transgranicznych, mających na celu poprawę rozwoju turystyki rowerowej w Euroregionie

Lp.	Przedsięwzięcie			Program/Fundusz	Poziom finansowania (kwota oraz udział %)		Efekt, zakres projektu
	Nazwa projektu	Czas realizacji	Całkowita wartość		środki własne	dofinansowanie UE	
Gmina PSZÓW							
1	Rowerem po Pszowie	2006	42 942,55 zł	Program IW INTERREG IIIA Czechi – Polska Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	6 441,39 zł 15%	32 206,91 zł 75%	300 szt. oznakowań, 5 szt. dużych tablic informacyjnych, 100 szt. plakatów, 1500 szt. map ścieżek rowerowych, interaktywna dwujęzyczna e-mapa tras rowerowych, punkt widokowy
Gmina KORNOWAC							
1	Rowerem po Śląsku	2006	54 469,02 zł	Program IW INTERREG IIIA Czechi – Polska Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	5 719,02 zł 25%	48 750,00 zł 75%	Oznakowanie tras ścieżek rowerowych - 38,7 km; 436 tablic, znaków i kierunkowskazów; folder - 2500 egz.;
Gmina KRZYŻANOWICE							
1	Cyklo ścieżki	2005	56 107,80 zł	Phare CBC/Fundusz Małych Projektów Polska - Czechi 2002 i 2003	48 386,80 zł 86%	7 721,00 zł 14%	W ramach projektu wykonano prace przygotowawcze - projekto- we, z wszelkimi uzgodnieniami i przygotowaniem mapy. Wyzna- czono trasy ścieżek rowerowych o łącznej dł. ok. 50 km na terenie Gminy Krzyżanowice.
2	Cyklo ścieżki – etap II	2006	51 994,42 zł	Program IW INTERREG IIIA Czechi – Polska Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	7 796,91 zł 15%	38.995,82 zł 75%	W ramach projektu wykonano kompleksowe oznakowanie tras rowerowych Gminy Krzyżanowice. Wyznaczono dodatkowe 3 trasy ścieżek rowerowych o łącznej dł. 20 km, zaznaczono trasy na kartach mapy, wykonano tablice informujące o kierunku, długości i przebiegu każdej określonej trasy rowerowej, dokonano także montażu znaków w terenie.
3	Turystyka, wypoczynek, rekreacja – Transgraniczna baza danych Gminy Krzyżanowice	2007	42 428,60 zł	Program IW INTERREG IIIA Czechi – Polska Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	6 364,29 zł 15%	31 821,45 zł 75%	W ramach projektu wydano mapę Gminy Krzyżanowice wraz z czeskimi przyległymi terenami gmin partnerskich obejmujące walory turystyczne, rekreacyjne, wypoczynkowe, kulturowe, zabytkowe, przyrodnicze i trasy rowerowe.
4	Rowerem przez sąsiednie, przygraniczne miejscowości. Etap I	2011-2012	51 300 zł	Program POWT RCz-RP 2007-2013 Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	2 565,00 zł 5%	43 605,00 zł 85%	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę drogi rowerowej „Hacka cesta” w Krzyżanowicach ok. 1,5 km.
5	Rowerem przez sąsiednie, przygraniczne miejscowości. Etap II	2010-2012	99 900 zł	Program POWT RCz-RP 2007-2013 Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	4 995,00 zł 5%	84 915,00 zł 85%	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę ścieżki rowerowej między Krzyżanowicami a Tworkowem ok 2,5 km wzdłuż drogi krajowej nr 45, która będzie komplementarna ze ścieżkami już istniejącymi.
Gmina LYSKI							
1	Po Lyskach na dwóch kółkach – projekt stworzenia tras rowerowych w Gminie Lyski	2007	73 839,28 zł	Program IW INTERREG IIIA Czechi – Polska Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	11.075,89 zł 15%	62.763,39 zł 85%	Wykonanie dokumentacji technicznej, oznakowanie ścieżek o łącznej długości 52,6 km, wydanie 2500 szt. folderu promocyjnego.
Gmina KIETRZ							
1	Wstępna dokumentacja ścieżki rowerowej Opava-Pilszcz-Gmina Kietrz	2011	21 363,00 EUR	Program POWT RCz-RP 2007-2013 Fundusz Mikroprojektów (EFRR)	1 068,15 EUR 5%	18 158,55 EUR 85% - UE 2 136,30 EUR 10% - budżet państwa	2 opracowania: - Koncepcja budowy ścieżki rowerowej Pilszcz (granica państwa) - Gmina Kietrz - do granicy z Gminą Baborów wraz z tłumaczeniem części opisowej koncepcji na j. czeski, - Studium Wykonalności Inwestycji „Utworzenie ścieżki rowerowej Opava-Pilszcz - Gmina Kietrz”
Gmina Racibórz wspólnie z gminą Krzyżanowice							
1	Ścieżka rowerowa Racibórz – Krzyżanowice – Chotěbuz wzdłuż rzek Olza i Odra	2010-2014	4 893 800,64 zł (dotyczy tylko strony polskiej tj. Racibórz i Krzyżanowice)	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 Przekraczamy granice	734 070,10 zł 15%	4 159 730,54 zł 85%	Projekt jest realizowany przez miasto Racibórz i gminę Krzyżanowice w partnerstwie ze Związkiem Miast i Gmin powiatu Karvina. Głównym celem projektu jest rozbudowa i modernizacja sieci ścieżek i szlaków rowerowych na obszarze Miasta Racibórz, Gminy Krzyżanowice, przebudowa istniejących oraz budowa nowych ścieżek rowerowych jak i przyłączenie do istniejących ścieżek rowerowych Euroregionu Cieszyńskiego i Greenway Odra-Morava-Dunaj. W ramach projektu w Gminie Krzyżanowice wybudowano 4,77 km ścieżek rowerowych, w Raciborzu 7,96 km.

W ciągu ostatnich 10 lat można zaobserwować znaczący rozwój turystyki rowerowej. Coraz więcej ludzi siada na rower, by spędzić weekend lub urlop łącząc wypoczynek i rekreację z poznawaniem bliższej czy dalszej okolicy. Można wybrać się na piknik, wycieczkę rodzinną, zobaczyć piękną przyrodę, można też skorzystać z tras po zabytkach historii czy szlaków pielgrzymkowych. Cieszy fakt, że obszar Euroregionu Silesia jest coraz bardziej przyjazny dla tego typu turystów. Szacuje się, że długość oznakowanych tras rowerowych na obszarze Euroregionu przekracza grubo 1000 km. Oczywiście jest jeszcze wiele do zrobienia, ale na pewno dotychczasowa aktywność samorządów w tym zakresie, a także skorzystanie z możliwości dofinansowania takich działań przyniosły pozytywny efekt nie tylko dla mieszkańców polsko-czeskiego pogranicza.

Redakcja składa podziękowanie wszystkim samorządom, które odpowiedziały na prośbę i wypełniły ankiety potrzebne do opracowania artykułu.

